

Afschrift ter kennisneming Provincie Zeeland
 Commissaris van de Koning

Abdij 6 4331 BK Middelburg
 Postbus 6001 4330 LA Middelburg
 +31 118 631011
 IBAN NL08 BNGH 0285010557

VOLKSGEZONDHEID
 WELZIJN EN SPORT

01 JULI 2020
 SCANPLAZA

Minister Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
 mevrouw K. Ollongren
 Postbus 20011
 2500 EA DEN HAAG

i.a.a. Minister Justitie en Veiligheid
 Minister Volksgezondheid, Welzijn en Sport
 Staatssecretaris Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

onderwerp
 Ambtsbericht Covid-19

kenmerk
 (10)(2g)

behandeld door
 (10)(2e)

verzonden
 30 JUNI 2020

Middelburg, 30 juni 2020

Geachte mevrouw Ollongren,

De crisis als gevolg van de uitbraak van Covid-19, hierna te noemen de Coronacrisis, heeft ook in de provincie Zeeland een enorme impact gehad op de bestuurlijke en operationele inzet van overheden en sectoren. In dit ambtsbericht wil ik u informeren vanuit mijn rijkstaak en daarbij een aantal aandachtspunten benoemen om waar relevant interdepartementaal rekening mee te houden nu de crisis in een nieuwe fase is beland.

Dit ambtsbericht zend ik in afschrift aan de bewindspersonen van Justitie en Veiligheid, van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en aan uw staatssecretaris de heer Knops.

De Zeeuwse benadering

De aanpak van de Coronacrisis is door Veiligheidsregio Zeeland (VRZ) en GGD Zeeland gezamenlijk georganiseerd. Met het oog op het beheersbaar krijgen van de belasting op de gezondheidszorg is een crisisstructuur opgericht onder leiding van de directeuren van beide organisaties, en ter ondersteuning van de voorzitter van Veiligheidsregio Zeeland.

Zeeland is een regio-provincie met korte lijnen tussen overheden, maar ook met relevante maatschappelijke partners. In de crisisorganisatie zijn vrij snel gemengde taakgroepen ingesteld op de terreinen van toerisme, economie en sociaal domein.

Hoewel formeel geen afstemmingsorgaan is door de voorzitter VRZ besloten tot het bijeenroepen van een "RBT+" met daarin alle Zeeuwse burgemeesters, de dijkgraaf en mijn ambtelijk vertegenwoordiger. In het RBT+ werden belangrijke beslissingen zoveel als mogelijk bestuurlijk afgestemd. Deze beslissingen betroffen het uitvaardigen van noodverordeningen en het nemen van besluiten om delen van gemeenten te sluiten. De besluiten waren gericht op een zo effectief en afgestemd mogelijke multidisciplinaire aanpak van de crisissituatie, waarin bescherming van de meest kwetsbaren, alsook het voorkomen van een overbelast zorgstelsel centraal stonden.

Voor mij was het belangrijk om te bewaken dat alle partijen actief waren betrokken en er een goed functionerende bestuurlijke afstemming en samenwerking was. Hiertoe heb ik frequent (telefonisch) overleg met de voorzitter VRZ gevoerd. Ik heb kunnen vaststellen dat in positieve zin sprake is geweest van deze bestuurlijke afstemming en samenwerking. Ook het Waterschap en Rijkswaterstaat waren aangesloten, waarbij de samenwerking onderling goed verliep. De urgentie van de crisis was in Zeeland snel duidelijk en de VRZ heeft de regie goed genomen.

Specifieke problematiek grensstreek met België

Op 8 juni zond ik u en de betrokken bewindspersonen in mijn hoedanigheid als coördinator GROS Nederland-België mijn rapportage inzake grensoverschrijdende aandachtspunten voor de afstemming van het COVID-19 beleid tussen Nederland en België in de grensregio. Die rapportage was tot stand gekomen en gebaseerd op de overleggen met de provincies Noord-Brabant, Limburg en Zeeland, de Veiligheidsregio's en Vlaamse partners in het grensgebied. Daarin heb ik aangegeven dat een mogelijke afschaling van Corona maatregelen in beide landen idealerwijs gecoördineerd plaatsvindt om ongewenste effecten in de grensregio te voorkomen. Dit is de afgelopen maanden niet vanzelfsprekend geweest.

Aanvullend wil ik bepleiten om bij toekomstige verdere afschaling of mogelijke opschaling van maatregelen de regionale overheden langs de grens te betrekken, waarbij een meer decentrale aanpak per specifiek geografisch gebied mogelijk is. In de eerste plaats omdat het de voorkeur heeft proactief te kunnen afstemmen, maar ook om afspraken te kunnen maken over de gezamenlijke communicatie.

Nadat België had besloten de grens te sluiten bleek vrijwel onmiddellijk dat dit ook voor Zeeland grote gevolgen had, zowel voor burgers, voor bedrijven als voor overheden. Om elkaar wederzijds te informeren heb ik een driewekelijks overleg geïnitieerd met de gouverneurs van West-Vlaanderen en van Oost-Vlaanderen, de Algemeen Afgevaardigde van de Vlaamse Regering in Nederland, de voorzitter van Veiligheidsregio Zeeland en de burgemeesters van de Zeeuws-Vlaamse gemeenten. Meermalen hebben wij kunnen vaststellen dat afstemming tussen Nederland en de federale regering in België moeizaam verliep, waarbij ook de andere overheden in België vaak verrast werden door plotselinge besluiten. Dit gold ook en vooral voor de wijze waarop de afbouw van maatregelen werd aangekondigd, enkele malen net voor of in het weekend.

Wat na sluiting van de grens goed is verlopen, was de invoering van een vignet voor mensen met een cruciaal beroep in het buurland, en de toestemming om met werkgeversverklaring in het buurland te reizen naar het werk. Onopgelost knelpunt was om vanuit Nederland via België naar een andere locatie in Nederland te reizen, het zogenoemde "hoefijzerverkeer". Burgers en bedrijven zijn hierdoor met langere reistijden en meerkosten belast geweest, omdat men moest omrijden via de Westerscheldetunnel. Om deze benadeelden tegemoet te komen, heeft de Provincie Zeeland besloten tot een tijdelijke regeling.

De komende fase

De door de regering in voorbereiding zijnde Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 is voor consultatie breed uitgezet. Behandeling van het wetsvoorstel laat nog op zich wachten. Als de Kamer hiermee instemt, dringt zich onmiddellijk de vraag op om op regionale (in Zeeland provinciale) schaal een vorm van regie op de uitvoering te bevorderen. In Zeeland wordt hierop nu alvast geanticipeerd om voorbereid te zijn zodra de tijdelijke wet van kracht wordt. Gemengde taakgroepen van gemeenten, waterschap, provincie en sectoren die in goed overleg met de VRZ zijn opgestart dragen bij aan deze aanpak.

In het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) spraken de dertien Zeeuwse gemeenten, Provincie Zeeland en Waterschap Scheldtstromen af om de onderlinge samenwerking verder te intensiveren en afstemming te plegen over de regionale vraagstukken met een gemeenschappelijk Zeeuws belang. Als voorzitter van het OZO neem ik hierin mijn verantwoordelijkheid en heb ik met de voorzitter VRZ hierover afspraken gemaakt.

Bij een eventuele volgende golf van besmettingen en grote druk op de zorgcapaciteit in Zeeland zal, naast de regierol op "het nieuwe normaal" zoals in OZO-verband voorzien, de door Veiligheidsregio Zeeland en GGD Zeeland opgebouwde crisisstructuur opnieuw kunnen worden opgeschaald. De ervaring die hiermee de afgelopen maanden is opgebouwd, dient dan wederom haar nut te kunnen bewijzen.

Conclusies

Voor de komende fase is het van belang dat op decentraal niveau maatwerk mogelijk wordt bij het organiseren van regie op de uitvoering van maatregelen, en waar in de Zeeuwse situatie ook provinciale betrokkenheid nadrukkelijk gewenst is. De opgaven in een grensregio zijn zeer specifiek doordat feitelijk sprake is van geïntegreerde samenlevingen met duizenden grenswerkers, leerlingen en studenten in het buurland, winkelpubliek en zakelijk verkeer.

De afgelopen periode heeft bovendien duidelijk gemaakt dat de samenwerking bij communicatie en informatie-uitwisseling tussen Nederland en België dient te worden versterkt, waarbij de verschillen kunnen worden uitgelegd voor burgers, bedrijven en (decentrale) overheden. Dit kan onduidelijkheid bij het bezoek aan het buurland helpen verminderen, draagvlak voor maatregelen bevorderen, maar ook bijdragen aan verbetering van de bestuurlijke verhoudingen. Hoewel kan worden geconstateerd dat het doel van de maatregelen in beide landen overeen komt, namelijk het beheersbaar krijgen en houden van de gezondheidszorg en bescherming van de meest kwetsbaren, is bij het opschalen en afschalen van deze maatregelen een betere uitleg nodig gebleken.

Indien u dat wenselijk acht, ben ik graag bereid dit ambtsbericht persoonlijk verder toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)

Drs. J.M.M. Polman,
Commissaris van de Koning in Zeeland

VOLKSGEZONDHEID
WELZIJN EN SPORT

01 JULI 2020

SCANPLAZA

Minister Volksgezond, Welzijn en
Sport
De heer H. de Jonge
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

R0400 #X830X0X#00#0000#

